

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri S. J. Instructio [!] Poenitentis,
Confessarii, Et Parochi**

Segneri, Paolo

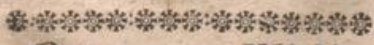
Augustae Vindelicorum ; Dilingae, 1696

Caput XXIV. Qua ratione Pastor se gerere debeat cum ægris, moribundis,
& mortuis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52749)

cerdotalem inquam, par est ut etiam educatione non ordinaria educerentur. Atque hæc sunt, quibus tandem optime merebitur Pastor de illis etiam tribus Sacramentis, quorum ipse Minister non est: cum fortassis non minus debeat illi, qui magnâ diligentia præparat materiam ad formam recipiendam, quam qui ipsam denique formam intro-

(a) Luc. 19. 41. (b) S. Clem. Ep. 4. ad Tit. & Iulian. (c) De Conf. dist. 5. c. Spiritus Sanctus. (d) De Confec. dist. 5. c. Novissimè S. Th. 3. p. q. 72. ar. 11. in c. (e) Psal. 147. 2. (f) Catech. p. 2. n. 6. (g) De Conf. dist. 5. c. Ut ieiuni c. ut Episcopi. (h) De Conf. dist. 5. c. Novissimè. (i) 2. Tim. 1. 6. (k) S. Th. in hunc loc. (l) Sanchez. de Matrim. l. 2. disp. 104. n. 1. 2. (m) Concil. Trid. Sess. 24. de Reform. Matr. c. 7. (n) Barbosa de offic. Par. c. 21. n. 2. (o) Sanchez. de Matrim. l. 3. disp. 15. n. 19. Sub. die 6. Maii 1588. (p) 23. q. 2. c. Sicut S. His ita. (q) Barb. de offic. Par. c. 21. n. 7. Sess. 24. de Ref. Matr. c. 1. (r) Barb. de offic. Par. c. 21. n. 96. (s) Sess. 24. de Ref. Matr. c. 1. (t) 22. q. 2. c. Sicut S. His ita. (u) De Abrah. l. 1. c. 4. (x) 12. q. 2. c. Duo sunt. (y) S. Th. 2. 2. q. 184. ar. 8. in c. (z) V. Bellar. in admon. ad Nap. Controv. 3. (aa) An. 201. (bb) 1. Reg. 2. 36. (cc) Sess. 23. c. 16. de Reform. (dd) Dist. 59. c. Si officia. (ee) Prov. 14. 28. (ff) Dist. 93. c. Legimus. (gg) Ex. 35. 11. (hh) 10. q. 1. c. Sic vi-
vit. (ii) 1. 32. 8. (kk) 1. p. q. 12. art. 5. in c.

CAPUT XXIV.
*Quaratione Pastorse gere-
re debeat cum Ægris, cum
Moribundis, & Mortuis?*

Qui Pater est, filijs nunquam non prospicit, etiam cum valent: filiis

autem malè valentibus non prospicit tantum, sed eos etiam tenere fovet. Hoc igitur indicio non obscure cognoscetur, an Parochus etiam Pater sit, diligentia inquam & sedulitate, quâ subditis suis prospiciet, cum ægri fuerint. Et verò si, ubi major est calamitas ac miseria, eo etiam promptius oportet ad-volate Caritatem ac Miserationem, & suum velut ad centrum festinare, au-
tem viscera propè ferrea habebit, quis-
quis stimulus opus habebit ad miseris
iitis subveniendum? Nimis igitur
quàm durum foret, si quidam non so-
lum blandâ illa invitatione, *Domine,*
ecce quem amas infirmatur, sed ne qui-
dem repetitis iterum iterumque preci-
bus permoveretur, absterritus aut vo-
cantis egestate, aut ædium distantia,
aut viarum asperitate, aut calis intem-
perie, aut timore superstitioso, qui vo-
catum irvadat, tanquam ægri cubicu-
lum ingressus cum prima aura mortem
esset haustus. Aliud profectò dici
non posset, quàm in ejusce hominis a-
nimo ignem Pastoralis amoris aut exar-
sisse nunquam, aut penitus iterum re-
stinctum esse. Quid ages Piscatore,
qui aquæ frigus timeat? desinat Pisca-
totem agere. Nec jam ratio finit, to-
tum istud onus in Sacellani & adjutoris
humeros exonerare: non finit inquam:
nec enim unquam Nutrix tantum mise-
ratur infantem, quantû mater. *Quis in-
firmatur, & ego non infirmor?* (a) Men-
tem ad Ego advertite. Præterquam
quòd Deus, qui omnes instruit gratiâ
& auxiliis, quæ respondeant muneri,
ad quod sunt electi, nunquam vim il-
lam

lam conferet verbis Mercenari, quam conferet verbis Parochi, si ipse accurrisset.

Ceterum in agris visendis duo spectanda sunt; agrorum consolatio, & multo magis eorum utilitas. Solatium ingens erit, si ad agrum invisens illa suaviter ac blandè suggerat, quæ inducere possint ad morbi mala, à Deo misisa, æquo animo perferenda. Cui quod illud advertendum, quod semper oporteat præferre animum miserantem mala ægotantis, nec unquam illa exprobrare, ut quidam assolent, qui vix ad agrum admissi, morbi causam in eius intemperantiam, aut aliam indulgentiam, & non domitas animi corporisve appetitiones referunt; Tres illos Jobi stolidos amicos imitari, qui ad eius calamitatem leniendam appulli, se ipsa aliud egerunt nihil, quam ut illam inmensum quantum exacerbarent; cum omnis subinde eorum disputandi diligentia id spectarit, ut ostenderent, suis Jobum peccatis eam commeiuisse. Hos nunquam oportet imitari. *Utrum pro purgatione, an pro vindicta contingat percussio corporalis, Dei in hoc iudicium ignoratur, & ideo non debet à nobis addi flagellatis afflictio.* (b) Quæ est doctrina Sancti Gregorii. Proderit dein agro, qui ad ipsum invisit, si doceat offerre Deo dolores, quos patitur, ad satisfaciendum injuriis illi illatis; imò si persuadeat eidem, ut sponte nonnunquam suâ privet se aliquo cruciatuum suorum lenimine, ut sic Christum Servatorem imitetur, qui amaram illam potionem in Cruce gustare quidem vo-

luit, quod satis erat ad palatum edo illo liquore exatibandum, tamen rotam non voluit, ne parum maritiam aliquid etiam resollant in ipsum redundaret: *Cum gregis, noluit bibere.* (c)

Nulla autem te plus emolumentum afferri agro poterit, quam si tempore Sanctissimis decedentium Sacramenta muniat. *Tempori dixi; hac enim in te non difficulter & nimia determinatione, & nimia tarditate, peccati rest.* Tarditate quidem, dum non longæ moræ necerentur in agro à lino noxis absolvendo, ne vel ipsi mensura aliquid afferretur, vel eius domesticis, quibus solenne est, verâ perfidia, benevolentia larvâ vestita, procul adhuc remotam fingere tristitiam illam necesse est. Re ipsa autem quæ pericula hæc major esse potest, dum hac ratione sit, ut Sacramenta ab agris hæc suscipiuntur parùm jam idoneis paratissimæ, prope ad extrema deductis; Peccata autem maxime, quod parte unâ omnibus illis magis necessarium est, altera autem omnibus difficilius illi, qui ob præterita vita haud pauca peccata animo debent esse præcensillimo ad accuratum eorum examen, & ad eadem cum dolore detestationis sensu proponenda. Determinatione verò peccati possit, si Pastor cum primùm ad agrum invisit, committat mox illum morientium Sacramenta munire; ut nimis quàm familiaris Pastoibus nonnullis parùm sane hæc, qui ea soltinatione redimere studeat molestiam sæpius visitandi; rumo- mum redituri, cum vixisse miserum in-

SEGNE
Concordes
Instruere
Poenitent
Confessari
Parochi

tellegerint. Si, quæ corpori adhibentur remedia, ad vim suam exerendam tempore commodo opus habent, an aliud de Animæ remediis existimandum erit? Præterquam quod pronum sit, ægrum ita properè munitum sacris Mysteriis, subinde iterum irasci, exacerbari, excandescere; aut aliis etiam gravioribus delictis iterum obstringi: quis tum laboranti opem feret? an expectabit Parochus momentum, quo abiturientem jam animam extremis eius temporis precibus prosequatur? si tamen vel ad hoc ex munere suo peragendum redierit. Aliud nimirum non superest, nisi ut misero serum ferat post pugnatam jam decretoriam pugnam auxilium.

I.

Ea porro proportione, qua in morti proximis crescit necessitas & opis indigentia, eâ crescit etiam in Pastoribus eos in tanto discrimine non destituendi obligatio. Sanctæ Mariæ Magdalenz de Pazzis dixit Deus; in animum induceret, tot se quodammodo habere debere oculos, quot animæ eius curæ creditæ essent. Hoc monitum si in rem suam verterint Pastores Sacri, opus ipsis non erit stimulo, ut morientibus sedulo adesse velint, sed ipsi facillè dispicient, quanti ea res momenti sit; cum error eo loco ac tempore admissus emendationem non admittat. *Non est correctio errori.* Addamus & illud, præsentissimo tum agris auxilio subveniendum propterea, quod ipsi corpore viribus exhausto, animo planè fracto

imbecilloque sint. Malus Dæmon verò ut Leo rugiens, prædam aut jam captam stringat arcuillimè, ne tum eripjatur ipsi, cum jam ad devorandam fauces diducit; aut si nondum unguibus infestis eamprehendit, avidillimè inhiet, sat gnarus aut tum, aut nunquam sibi vindicandam.

Advertendum hic duplex potissimum morientium genus à Pastoribus momento hoc extremo desereri; sed magna profectò injuriâ desereri. Primum sunt Pueri, qui etsi aut propè, aut omnino jam expleverint septimum ætatis annum, relinquuntur omni Sacramentorum, Pœnitentiæ maximè, præsidio destituti, eo prætextu, quod Angelicâ etiamnum puritate & innocentia sint. Constat autem, judicium in non paucis prævenire annos, haud aliter ac plantæ aliquæ anni tempus commune non expectant. Narrat in suis Dialogis sanctus Gregorius, quinquennem puerum ob jactas in DEUM blasphemias rogo æterno fuisse addictum. Alia etiam insignis DEI famula Pueri septennis animam lustrico in igne pluriû annorum spatio detentam vidit, propterea quod domestici, omnis adhuc noxæ puram rati, non precibus, non Sacrificijs, non stipe egenis datâ, non alio operum ad id idoneorum genere ipsi laborârunt subvenire, tanquam operam inutiliter ea in re perdituri. Plurimum igitur interest, hujus etiam sortis animas alteram in vitam inexpiatas non dimittere, sed prudenter interrogare de admissis; sapientis instar Medici, cui fati non est malum nôsse, quod

quod in oculos incurrit ; sed abdita etiam investigat. Æquitas postulat , ut qui tales sunt , extremum Ecclesie ritum inungantur ; Sacro etiam Epulo ad longum illud iter reficiantur , (d) si modo eâ sint iudicij maturitate , ut reverenter , tanquam saluberrimum Animæ cibum , sumere valeant . id enim ad amissum Sacrorum Canonum est , ut qui eo sunt iudicio , ut noxas confessi absolvi possint , iidem etiam cælesti dapne non priventur.

Alterum genus , qui Pastore præsentem , cum migrant , opus habere non videntur , sunt ij , qui eo rerum articulo animo prorsus tranquillo sunt . Sed hic profectò cautè agendum est : nec enim semper ea animi pax ac tranquillitas bona ex causa nascitur . Duo sunt tempora , quibus Aër quàm minimùm agitari solet : Meridiei , quia tum calor vi suâ frigus velut exarmavit : & mediæ noctis ; quia tum frigus calori prævaluit . E Christianorum numero aliqui tranquilli ac quieti sunt , quia calor frigori prævaluit . Vixerunt illi plurimum annorum spatio vitam DEI legibus conformem ; atque ita frigus calori , Gratia inquam vitia , quæ cum illa pugnant , succubere . Alij è diverso tranquilli sunt , quia frigus de calore triumphavit . Allueverunt miseri rerum Animæ nullam habere rationem , cum valerent ; atque ita tum nec mortis proximi quidquam metuunt . Longâ assuetudine sua ipsi adamârunt vincula ; unde ne illo quidem momento de ijs excutiendis solliciti sunt : adeò eorum in animis fides , plus quàm ipsi ,

semimortua est . Atque hoc Periculi genus illud est , quod plus quàm aliud quodvis præsentem Pastorem impem postulat ; imò , si eorum quilibet immotus ad omnia , quæ suggeruntur , prodar apertè nullo se admittentis pudore , nullo dolore tangi , tum timore quam maxime necessitas postulante illum Pastor deserat ; (e) sed adit ipse , aut alius quispiam Sacerdos operam rogatus , dum halitus superest , ut identidem , etsi repulsus , ardentem instet , & alias ex alijs causis ingerat , aptas movere , ut res ille momento tam periculoso serio agendum licet ; cum de nullius salute desperandum sit , quamdiu spirat ; nec tamen omnis in id opera confertur , ut ab exitio subtrahatur Anima , quæ tum naufragium passâ , per omnem inceps æritatem ad litus nunquam enatabit .

Ad modum ægris assistendi quod attinet , cum quanti res ea momenti sit , abunde jam fuerit demonstratum , nec habeo , quod agam , nisi ut quæ libro hac de re utilissimis , in lucem data , pertractata sunt , paucis complexus , et tria totam doctrinam capita revocem (f) , quæ tribus illis actionibus respondeant , quæ à perito quolibet Navarcho mâri ventis agitato expectantur . Primum est , tollere impedimenta salutis omnia , quæ ex parte ipsius agri offerunt . Atque hoc est exonerare navim , ne suo illa pondere deprimatur . Alterum est , tueri illum ab afflictibus , quibus Orcini eundem Spiritus agredientur . Et hoc est navim jam cre-

SEGNE
Concordes
Instruere
Poenitent
Confessari
Parochi

oneratam feros inter fluctus gubernare, ne in latus procumbat. Tertium est omne subsidiorum genus illi subministrare, quæ difficili illo in transitu opis aliquid afferre possint. Et hoc est navim omnibus nauticæ artis adjumentis in portum propellere, in quo salva consistat.

Ante omnia autem denuntiandum est ægro discrimen, in quo versatur, vitæ jamjam fugientis. Non ego istud affirmo, prius à Patocho, quam Medico aperiendum ægro mortis imminens periculum; cum huic utique sua in arte magis credendum sit. Sed ubi Medicus nullus fuerit, ad Parochum omnino pertinet ea provincia (g): & quamquam hic adsit, decet tamen id ipsum etiam à Pastore affirmari, non importunè, ita tamen discretè, ut cum initio, ut solet, obscurius id indicarit, subinde tamen, cum ad rem venit propius, sine omnibus ambagibus apertè denuntiet verbis quam heri potest clarissimis & apertissimis: *Dispone domui tuæ, quia morieris tu, & non viues* (h). Tam congenitus est homini vitæ amor, ut etsi jam in ipsa adyta mors penetraverit, procul tamen adhuc à limine abesse videatur: non satis proinde est: dicere illi *morieris tu*: necesse insuper est addere: *non viues*: idem inquam pluribus illi modis inculcandum, donec probè percipiat. Et quamquam rectè se res circa aliquem habeant, & nihil illum ab itinere illo difficili remoretur, non tamen ideò non opportunè monendus est, & nova tanti momenti illi nuntianda, ne magnis

apud DEUM promeritis careat, quæ suam illi vitam sacrificando sibi compararet: est enim hoc sacrificij genus, quod crebrius quidem homines paulò religiosiores in vita faciunt, nunquam tamen ita ferò, quàm cum jamjam ejus amittendæ momentum imminet. Aliud est, umbratili & ludicrà quasi pugnâ cum adversario ficto, & ligneo gladio, certare, cum inquam non nisi cogitationi præsens mors est; aliud verum gladium hostis non ficti, horrore mortis inquam, cum mors in conspectu est, recundere. Rectè quidem id agitur, ut hujus calicis amarum quacunque licet ratione ægro dulce & jucundum reddatur; nunc hujus vitæ, quam deserit, calamitates illi proponendo, & gaudia illius ad quam transit; nunc manifestando illi suavissima divinæ providentiæ consilia, quæ jure ac meritò nobis vitam abrumperet, cum primùm graviore nos culpâ obstringimus, & tamen nostram imbecillitatem miserata, dignatur tamdiu illam differre, donec denique veniat, cum ad salutem nostram maxime conducit: nunc certum reddendo, quòd DEUS non possit non in tutelam providentissimam accipere uxorem, liberos, familiam, & omnia negotia illius, qui ad voluntatem suam cum adoranda DEI voluntate conformandam, volens libensque acceptet mortem, ipso illo momento, quo DEO illam mittere collubitum est, cum JESU capite suo ingeminando: *Ut cognoscat Mundus, quia diligo Patrem, surgite cernite hinc* (i).

Ordinando

Ordiendo à tollendis impedimentis, quæ obstant beatæ & felici mortis ex parte ipsius ægri, si ille ultimæ voluntatis suæ legitimas tabulas nondum confecit, horretur illum Pastor, ut quàm citissimè conficiat; ut curis molestissimis, quæ furto tanto magis injusto, quo minus reparabili, sæpe homini Christiano auferunt momenta, quibus pretiosiora in vita non habet, planè liber sit. Et quamquam rectè ac piè suaderi potest testamentum condenti; ut faciat sibi amicos in vita altera de mammona iniquitatis, aut larga in egenos eroganda stipe, aut legatis pijs faciendis, monendus tamen etiam est prudenter, ne hæc ejus facultates superent, dùmque aut perpetua, aut gravia, aut nimis multa sunt, executioni subinde non mandata, leganti quidem alterius vitæ penas non mitigent, viventibus autem gravia, animos eorum non vana religione implicent. Et ad eleemosynas quidem quod attinet, in memoriam illi revocandum, primo omnino loco expungenda esse, quæ contracta fuerint, nomina, neque eorum expungendorum curam hæredibus relinquendam, qui plerique, quo magis opibus, hoc minus fide erga vitâ sanctos abundant. *Beatius est liberum exire, quàm post vincula libertatem querere.* (k) Plus prodest tabulæ alicujus fragmentum jamjam mergendo, quàm navis omnibus necessarijs instructissima jam submerso. Insuper si præter nomina, aliqua restituenda supersint, & restitui tum possint, inducat testantem Pastor, ne à morte pri-

mum illa restituenda curet. *Multò quàm tenacis erga pecunias affectus argumentum est, velle potius ab ipso ferri, quàm eas deferere.* Et tamen quàm hoc non ratum est? ut potest, quàm sapienter Christus divitias suas appellaverit; quas etsi quis evellere desideret, tenaciter tamen hærent, quæ de contingit sæpe, ut ante finem quis exhalet, quam vel ipse relinquat eum, cui infixæ sunt, vel ab eodem relinquantur. Restitutioni rei alienæ roganda est venia omnium injurarum, quibus aliquando decumbens affectus sit. Exit autem quàm maxime ad præsentem curare ut hæc injuræ non quomodocunque, sed, si fieri possit, cum tabulis & testibus remittatur, ut tanto apertius constet, quod non in speciem, sed ex animo mortuus cupiat; ne forte, ut affolet, qui bonorum sunt & facultatum, vel eorum odiorum hæredes relictæ videantur, quæ quidem facillè exardescunt, si privata tantum condonatio non tam extincta, quam sopita fuerint. Illud quoque non negligenter curandum, ut liberi, quos moriens teneris dilectis multum & crebro ejus oculis oblectatur, ut sic eorum causâ hinc avellant ægrius: pronum enim est eorum præsentia amorem illum minus ordinatum accendi vehementius: nam & qui capite minus firmo ad vertiginem peccati sunt, dum rotas circumagi vident, & ipsi caput in gyrum agi experiant. Quod autem de libris dixi, de re multò magis personis accipiendum, quæ

SEGNE
Concordia
INSTRUCIO
Poenitentia
Confessio
Parochi

quas æger amore infano deperierit; pro-
num enim esse objecti talis præsentia
sopitum & fumantem ignem luculen-
tas repente in flammam prorumpere.

Sic ægro adversus hostes domesti-
cos præmunio, in id cogitationes ven-
tendæ, ut etiam contra hostis stygij vim
& insidias obarmetur. Atque hic ob-
servanda diligenter Indoles, propensio-
nes & mores ægotantis; sermè enim
illam partem aggreditur hostis stygius
quæ ceteris debilior est. Res quoque
postulat, ut Parochio probè perspecta
sint artes ac fraudes, mali Dæmonis;
nam & Belli duces periti non minùs di-
ligenter hostium, quàm suummet a-
gendi modum exploratum habere cu-
rant. *Non ignoramus cogitationes ejus.*

(1) Satagat autem ante Omnia Pastor,
ut ægrum inducat ad propalanda confes-
sionem, quæ hostis suggesterit: non enim
alibi latrones crebrius insidiantur,
quàm ubi silva densissima, & mini-
mè pervia sunt.

His præstitis, & ægro à malis, quæ
imminent satis defenso, ejusdem etiam
commoda, & emolumenta diligenter
procuranda sunt. Fiet autem hoc, si
suggerantur exercitationes virtutum il-
li tempori præcipue respondentium,
Fidei inquam, Spei, Charitatis, Dolo-
ris perfecti de peccatis admittis, Confor-
mitatis cum divina voluntate, Peticio-
nis, quæ sine perseverantia in finem non
obtinetur; sine perseverantia autem
nullus labor sufficit ad coronam. Nec
abs re erit, hunc in finem omnes fa-
miliares, quorum a præsentia nihil æ-
gro timendum sit, cogere, ut junctis

precibus ac studijs plus eidem roboris
imperrent, utque ipsi etiam discant alie-
na ex imbecillitate & mortalitate suam
agnoscere; id quod hac occasione pau-
cis verbis non absque fructu inculcabi-
tur; cum non alias verum caducarum
vanitatem ac nihilum cognoscere me-
lius liceat, quàm cum fugiunt. Fa-
teor tamen, non multum profecturas
has industrias in agris, nisi, cum sani
adhuc essent, eos Pastor rationem mo-
dùmque feliciter hinc migrandi etiam
pro concione docuerit. Quis unquam
peritissimorum pugilum docere quem-
quam potuit dexterrimè primâ vice tra-
ctare arma, cum jamjam arenam esset
ingressurus? Ingens omnino mortalium
sæcordia est in se ad bonam mortem
præparandis: minor tamen non est
ejus, qui cum in memoriam mortalibus
revocare deberet præparationis hujus
necessitatem, eam tamen non revocat.

Interim si quis fessus alium tantisper
sibi substituat, qui ægro adsit, moneat,
ne nimia illi garrulitate, ne voce cla-
tiore, ne nimis interrogationibus, ne
importunè insistendo, ne alio quovis
modo molestus sit, & plus illi fastidij,
quàm solatij afferat. Interrumpat igi-
tur identidem sermonem, & crebrò
aliquid suggerat, quod animos addere,
quod juvare sua brevitate possit, quod
ad varios, de quibus dicebam, actus
excitare: quàm enim facile est vas ore
angusto replere, si id sensim fiat, &
lentè liquoris aliquid infundatur; tam
id fieri nequit, si quis præcipiti im-
petu & festinatione liquorem affun-
dat. Id etiam commendatum sibi Pa-
stor

R. P. Segneri Institutio Parochi.

Y

ROX

stor habeat, ut morti proximum inducat ad quascunque tali tempore ac loco potest Indulgentias, seu Penarum remissiones obrinendas, ad petendam etiam crebro à noxis absolutionem, quam vel petat de peccatis, si potest, aliquibus identidem se accusans, aut signis, de quibus inter reum & Judicem convenerit, exhibitis. Et quamquam nullo amplius signo prodatur, quòd sui compos sit, expedit tamen nunquam illum deseri, tanquam opis non capacem. nam & loquendi, & videndi, & se movendi facultate destitutus, solo aurium usu, quo non rarò adhuc moribundi valent, solatij aliquid & adjumenti percipere potest. Unde quamdiu halitus aliquid superest, ea ratio illius habeatur, quæ pugilis nondum arenam egressi, atque adeò, qui ad extremum halitum & vincere possit & vinci; eaque ipsa causâ juvetur muniatutque, nunc aliquo armorum genere, quod Sacrorum rituum liber subministrat, nunc alio, quod caritas & prudentia suggerat; nimis enim magna de re agitur, quia agitur de momento, ex quo aut felix præmiorum, aut infelix penarum pendet aternitas.

III.

Transeamus jam ad Caritatem erga vita functos, quæ si vera est, etiam post cineres adhuc ardere debet. *Amicitia, quæ desinere potest, nunquam fuit.* (m) Et tamen quis unquam sibi persuaderet, Avaritiam

sic illam extinguere posse, ut etiam mortui in jus vocentur? No- semel tantum contigit, miseris cujus sepulturam aliquot diebus de- ferri, quia familiares tantum in- largiri non poterant, quantum Pa- rochus pro curando miserabili fun- nere expetierat. Gravis se non so- lum constituit, quisquis tam parva humanitatis ac pietatis exhibet, a- facto tam sordido, alijs offensa- lo est. (n) Debet enim Pa- rochus nulla interjecta morâ tumidum cadaver inferre, & suo dem tem- pore, quod illi juris conferentia sola tribuit, reperere, etiam ne- ploratâ legitimi judicis, si consueti- sententiâ modo ijs superstitibus o- pibus sint, ut sint solvendo: enim non forent, suadet sane po- tas, ut vel partem debito, vel to- tum extremè indigentibus condona- ne illos, quis imitetur Carnifices potius, quàm Pastores, qui, cum- lac suppeditare grex non possit, et- iam sanguinem crudeliter emungunt. Futile est dicere, tam severe agi- ne quid juris successoribus deperat. Futile, inquam, est; si enim op- pia vitæ functi extrema est, rem- ni quidquam juris competit ad po- tium laboris exigendum. Si avari- inopia gravis est, juris nihil desi- dit illi, qui pretium non accipi- sed ut stipem pauperi collarum de- nat; sic enim jus suum potius af- firmat. Ceterum quisquis sacros Ca- nones legerit, videritque, quam illi abhorreant, ut quidquam ju- ribus,

SEGNE I
Concordiales
Instruções
Poenitentias
Confessario
Parochi

ritibus, quibus Christianorum funera procurantur, exigatur, (o) vehementer stupebit, non deesse aliquos, qui redigendam hinc pecuniam in notabili suorum reddituum parte reponant, ac cœmeteria in agris numerent, qui multa fruge fecundi sint.

Secundo loco Pietas erga vitâ functos exigit, ut sedulam in id operam Pastor conferat, ut ultimarum tabularum voluntas mandetur executioni, in adimplendis legatis pijs, quæ heredibus imperata fuerint, quos SS. Canones homicidas, (p) Sacrilegos, fidelium cœtû movendos pronuntiant, si non adimpleant. Sed quia fermè legatorum ejusmodi pars major obtingit Parocho, caveat hic, ne Majori Sacrorum dicendorum onere se premi sinat, quàm ferre deïn commodè possit. Et tamen frequens est, ut, sicut, qui longâ fame cibi appetentiam exacuit, tam avidè illum deïn ingerit, ut digerere non possit, sic quem habendi cupiditas stimulat, plura sacrificia sibi peragenda assumat, quàm peragere re ipsa possit, saltè justo temporis intervallo, non absque gravi sic differentis culpâ, cruciatu verò incredibili Animarum, medijs in ignibus suffragiorum eorum lenimen expectantium, dum Sacerdos ad hoc asserendum, non earum utilitatem, sed sua expectat emolumenta.

Ultimus tandem Caritatis actus est preces fundere pro Animabus vitâ

in suâ Parociâ functorum, meliore quo liceat modo operâ ijs ferendo, procuratis etiam sacrificijs spontaneis; id quod seriò volenti non admodum difficile est, & alijs auxilijs, quò majori libertate, hoc majori liberalitate allatis. Oculis humano in corpore prius moritur, cor postremum. Amor suorum commodorum studiosus mox cum amato moritur. Verus & Christianus amor ne cum vita quidem amati extinguitur: nam tunc etiam non extinguitur causa, quæ ad illum amandum impulit, studium inquam divinæ Majestati placendi: *Charitas nunquam excidit.* (q)

(a) 2. Cor. 11. 19. (b) 7. q. 1. c. Cum percussio. (c) Matt. 27. 34. (d) Laym l. 5. 17. 4. c. 4. n. 3. Suarez. disp. 70. in 3. p. sect. 1. Lugo. de Euchar. sect. 4. n. 38. 26. q. 6. c. Agnovimus 5. Cui autem. (e) Posssev. c. 13. n. 13. 146 (f) Gasp. Lour. Ionn. Polanc. Ludovicus de Ponte. (g) Posssev. c. 17. (h) 17. 38. 2. (i) Ionn. 14. 34. (k) S. Greg. Dial. l. 4. c. 48. (l) 1. Cor. 2. 11. (m) S. Hieron. ad Rust. ep. 11. (n) Tel. l. 5. c. 5. Posssev. c. 14. n. 3. Barbo. de off. Par. c. 26. n. 84. (o) 11. q. 2. c. Quæstia est. c. Postquam In Ecclesiastico. c. Præcipuum. (p) 13. q. 2. c. Qui oblationibus 17. q. 4. c. Sacrileg. (q) 1. Cor. 13. 8.

